

IN PACE IN IPSUM

DORMIAM ET REQUIESCAM

ORIENTUR JUSTITIA

ET ABUNDANTIA PACIS.

PASSER INVENIT SIBI DONUM

ET TURBES NUMI ALTARIA.

VI. ÉVF. 1905 3. SZÁM

ÖRÖKIMÁDÁS

HAVI FOLYÓIRAT

A LEGMÉLT. OLTÁRISZENTSÉG IMÁDÁSA S
SZEGÉNY TEMPLOMOK FELSZERELÉSÉNEK
ELŐSEGÍTÉSÉRE HIVATALOS KÖZLÖNYŰL

KIADJA

A KÖZPONTI OLTÁREGYESÜLET

Szerkesztőség-kiadóhivatal Bpest, IX., Üllői-ut 75

Ára egy évre 3 korona

Megjelenik minden hó végén

STEPHANEUM NYOMDA R. T.

VIRGO IPSUM, QUEM GENU

IT DEUM ADORAVIT.

SACRIFICIUM DEO

SPIRITUS CONTRIBULATUS.

PLORABUNT SACERDOTES:

PARCE POPULO TUO.

ÖRÖKIOMÁDÁS

a Központi Oltáregyesület havonként megjelenő hivatalos közlönye.

Tartalom: Kereszt és oltár. — Szent Lidvina. — Az Oltáriszentség tisztelete Belgiumban. — Ébredj, én népem! — Hogyan jutott el egy orthodox-lutheránus pásztor az igazságra? — A kedves ibolya. — Egy új eucharisztikus szent. — Az Eucharisztia Zenéje. — Vegyések. — Ágnes vagy az Oltáriszentség kis menyasszonya. — Értesítés. Oltáregyesületi ügyek. — Elmélkedés a legfölségesebb Oltáriszentségről. — Hirdetések.

Kereszt és oltár.

QINDANNYIUNK előtt ismeretes, hogy Angolországban évszázadokon keresztül mily üldöztetésnek volt kitéve a kath. Egyház. Legborzasztóbb volt az üldözés VIII. Henrik (1509—47.) és Erzsébet (1558—1603.) uralkodása alatt, meg a Titus Oates féle összeesküvés idején (1678—1681.) Igazságtalan törvényeket is alkottak abból a célból, hogy a kath. istentisztelet szabad gyakorlását megakadályozhassák. — Az elnyomatás korából való az a kedves kis történet is, melyet itt előljáróban elmondani szándékozom.

Egyik napon egy buzgó katolikus, s hozzá nagyon gazdag és előkelő férfiú került a vádlottak lajstromába. Az volt a bűne, hogy a szentmisén jelen lenni merészkedett. El is ítélték büntetésképen ötszáz arany lefizetésére. Emberünk kiválogatta a legszebb portugál aranyokat; mindegyiknek hátlapján a kereszt jele volt kiverve. Elvitte az összeget a törvény közegeinek. Midőn az anglikán hivatalnoknak leolvasta az aranyokat, az elkezdett nevetni, és csodálkozva kérdezte, miért használ a büntetés lefizetésére ilyen szép aranyokat.

E kissé gunyos szavakra így felelt hősünk: «Attól tartanék, hogy vétkeket követek el, ha közönséges, mindennapos pénzzel fizetném meg azon kegyelmet, hogy a legm. Oltáriszentségben jelen levő Megváltómat és Istenemet imádhattam. E pénzre a kereszt jele van nyomva; s tudja-e uram, hogy a kereszt és az Oltáriszentség között sok analogia van; a kereszt is, az Oltáriszentség is emléke isteni Üdvözítőnk végtelen szeretetének».*

Valóban, a kereszt és Eucharistia, a végtelen isteni szeretetnek ezen emlékei közt sok a vonatkozás, nagy az analogia. Ezért látjuk ott a keresztet

* Huguet: Beispielen. S. 142.

oltárainkon. E kettő elválaszthatatlan; egyik is, másik is tanubizonysága az eucharisztikus Ur Jézus roppant szeretetének.

Ez összefüggést szándékozom a következőkben néhány odavetett gondolattal kissé megvilágítani. De előbb egy kis feneket kell keríteni a dolognak.

***

Tenger nagy szót mondott szent János evangelista, midőn azt írta: «Az Isten szeretet». (1. János 4, 8.) Ugy van! Szeretetet az Isten; élő, égő izzó, tiszta szeretet; fogyhatatlan, örök, szüntelen, változhatatlan, végtelen szeretet. E tény aranyfonálként huzódik az egész kinyilatkoztatásban úgy mint a megváltás művében. Mindenütt, lépten-nyomon előcsillámlik e gondos, atyai szeretet.

A mi jóságos Megváltónk azért jött e földre, hogy az örökkévalóságra hivatott, de a paradicsomból önhibája folytán kiűzött s vétkes élete miatt a nyomorba süllyedt emberiséget átkos helyzetéből kiszabadítsa. S ugyan mi indította a második isteni személyt arra, hogy emberré legyen, e földre szálljon? A végtelen isteni szeretet: Isten szeretete az emberiség iránt. «Ugy szerette Isten e világot, hogy az ő egyszülött Fiát adá (érte).» (Ján. 3, 16.) S e földön jártában mindenütt nagy szeretetet tanusított a mi édes Üdvözítőnk az emberek iránt. Nyilvános tanítói működése alatt folyton köztünk járt-kelt: oktatta, vigasztalta, bátorította őket; betegeket gyógyított, halottakat támasztott föl; szóval: «transiit benefaciendo = körüljárt, jótévén». (Apost. cs. 10, 38.) Áldás kísérte minden lépte nyomát. Vallást is alapított számukra, melynek szeretet az alaptörvénye: szeretet Isten és felebarátaink iránt. Ime főbb vonásokban Megváltónk működése e földön!

A megváltás nagy művét befejezte a keresztfán. S ez által a szeretet jelvényévé avatta a keresztfát mely a pogányok szemében az ő felfogásuk szerint eladdig a gyalázat fája volt.

Felséges drámai jelenet játszódott le ott a Golgotán! Az Istenember ott függ a kereszten, a gyalázat fáján, gúnytárgyául a szivtelen poroszlóknak. Ott függ, ég és föld között, hogy feláldozza magát a megsértett isteni Felségnek az emberiség üdveért, s ezzel helyreállítsa a békét ég és föld között. A kiengesztelés nagy műve fejeződik be ott azon a durván ácsolt kereszten. Történeti nevezetességű pillanat! Ez az egész jelenet a mily drámai, ép oly nagyszerű is.

A világnak engesztelő áldozatra volt szüksége, tiszta és szeplőtelen áldozatra, a mely a méltán haragvó Urat az emberiséggel kibékítse. S ez az áldozat a Kálvária hegyén lett bemutatva, mikor Jézus életét s testét feláldozta, utolsó csepp vérének is kiontotta váltságul e világ üdveért. «Beteljesedett!» (Ján. 19, 30.) S ezzel újra helyre állt a barátság ég és föld között, igazságosság és béke összeölelkeztek, s a szegény emberiség ismét Isten gyermekeivé lőn fogadva. Ez ennek a főséges drámának a meséje, a cselekménye.

Mik ehhez képest Aeschylus, Sophokles, Euripides avagy Shakspeare tragédiái? Meghatnak, megindítanak, fölemelnek; megrendítenek s egyuttal megnyugtatók: de mélyebb nyomokat nem hagynak hátra lelkünkben.

A világ irodalomnak egyik örökéltü témája: az önfeláldozó hitves, szerető szülő vagy testvér, hű rokon vagy jóbarát, kik szeretteikért halni készek. De mi ezeknek önfeláldozása Krisztus keresztáldozatához képest? Nem hasonmása, legfőlebb halvány visszfénye a Golgota szeretet áldozatainak. Emberi elme irói fantázia szüleménye hogy is közelíthetné meg az istenember magasztos cselekedetét?

Ime, az isteni szeretet szötte aranyfonál, mely Jézusnak földi életében fényt vetett minden útjára, dicső halálában is körülövezi s beragyogja a keresztet csillogó-villogó, tündöklő, szinte vakító fényével...

Fülembe cseng a költői szózat:

„Oh ennyi jóság, ennyi szeretet!
Ily nagylelkűség, ennyi áldozat!
Nem volt elég egy drága életet
Áldozni értünk, Ő még többet ad.»

(Szulik.)

Meghalt értünk, föltámadott, fölszállt az égbe; de nem hagyott bennünket árván az isteni Megváltó. Nagy szeretetében gondoskodott már előbb arról, hogy folyton köztünk maradhasson, köztünk éljen — a szeretet szentségében.

Jól tudta az isteni Üdvözítő, hogy az emberiség magára hagyatva ismét csak elbukik, elmerül a bűn fertőjébe, letér a kinyilatkoztatás kijelöltéről. Ez okból óhajt köztünk lenni. S mielőtt keresztáldozatát bemutatta volna, kínszenvedése előestéjén maga köré gyűjtötte apostolait, bucsut vett tőlük s ugyanakkor örökségül hagyta nekik s általuk az Egyháznak az Eucharistiát. Páratlan végrendelkezés!

De még így is bünt-bűnre halmoz az emberiség. Van-e csak egy óra, egyetlen pillanat, melyben szörnyű vétkekkel ne bántanánk meg a mennyei Atyát. Ezért ki kell engesztelni az Urat. S e kiengesztelés ismét csak áldozat útján történik. Állandó, maradandó áldozatra volt szükségünk, hogy az naponként, óráról-órára, minden pillanatban bemutattassék — megkövetésül az emberiség bűneiért. S Jézusnak gondossága erre is kiterjedt: tett róla, hogy keresztáldozata szüntelenül megújittassék oltárainkon.

Mert mi egyéb a szentmise, mint megújítása, titokszerű megjelenítése annak a nagyszerű drámának, a mely ott játszódott le a Golgotán. A szentmisében Krisztus mint pap és áldozat van jelen. Mint ember áldozatul adja magát az oltáron, s mint Isten elfogadja az áldozatot. Szakadatlanul folyik ezen áldozatnak bemutatása engesztelésül az emberiség bűneiért.* A szent-

mise fénypontja, az átlényegülés alatt ott lebeg Jézus ég és föld között, hogy ismét kiengesztelje a végtelen felségű Urat. Remek ez a párhuzam a keresztáldozat és a szentmiseáldozat között!

Hogy szemléltetőbbé legyen téve ezen egyezés, a középkor jámbor érzülete Krisztus kereszthalálát megjelenítette a templomban passiójáték alakjában. Nekünk nincs szükségünk passiójátékokra, csak bele kell mélyednünk az Eucharistia liturgiájába, s élénken szemünk elé állíthatjuk az összefüggést a kereszt és oltár, a kereszt áldozata és az oltár áldozata között. Kitünő foglalkozás a szentmise alatt, kivált most a nagyböjti időben, Krisztus Urunk kínszenvedésének megszivlelése, az ő irgalmas szeretetének megfontolása.

Lám, nekünk nem kellett Prometheusként az égből lelopni a tüzet. Lehozta azt maga a világ Megváltója. «Ignem veni mittere in terram et quid volo. nisi ut ascendatur? Tüzet jöttem bocsátani a földre, és mit akarok, ha nem, hogy felgyuladjon?» (Luk. 12., 49.) Halljátok?!

Ekkora szeretet, ennyi önfeláldozás méltán tart számot viszontszeretetre!

Till Kálmán.

~ Szent Lidvina ~

Emléknapja *április 14-én.*

LA LEGYŐZNI akarjuk a kísértéseket, melyeket üdvösségünk ellene, a sátán támaszt, úgy járuljunk gyakrabban és nagy áhitattal a szentségekhez: a szentáldozásban megnyerjük a szükséges kegyelmeket. Szép példát nyújtott e tekintetben szent Lidvina.

1380-ban Hollandiának Schidam nevű városában született. Kora gyermekévtől fogva igen jámbor volt; 12 éves korában Istennek szentelte magát. Csapásokat, szenvedéseket mért rá az Isten, hogy türelmét próbára tegye. 15 éves korában, tehát 1395-ben, Gyertyaszentelő Boldogasszony napján barátnőivel a jégre ment. Csuszkálás közben oly szerencsétlenül esett el, hogy oldalát megütve, igen fájdalmas sérülést kapott. Ez időtől kezdve folyton betegeskedett. Éveken át nem birt sem aludni, sem táplálkozni. Életének 30 utolsó évében még az ágyat sem volt képes elhagyni; hét évig még tagjait sem bírta mozgatni, kivéve fejét és bal kezét. Ugy kellett vinni a templomba, mikor áldozni akart.

Eleinte türelmetlenül viselte szenvedéseit. Lelkiatyja, Pot János, kit megindítottak szenvedései, azt ajánlotta neki, elmélkedjék Jézus Krisztus szenvedéseiről, szemlélje a fájdalmas Anya keserveit. Lidvina engedelmessékedett, s nem sokára nagy változás ment végbe lelkében. Szemlélésében édességet és vigaszt talált. Távol állott tőle, hogy fölépülésért imádkozott

volna, sőt arra kérte Istent, gyarapítsa szenvedéseit, csak adjon türelmet azok éviselésére. Istenről és irgalmasságáról oly kenetteljesen tudott beszélni, hogy a legérzékletlenebb szívet is megindította volna.

Szent Lividiának volt egy jó szokása. Midőn kísértések nyugtalanították, kételyek gyötörték, imában keresett s lelt megnyugvást, s az Ur testének vétele által erősítette magát. A legfőlségesebb Oltáriszentségben talált táplálékot a szent tűznek élesztésére, mely fölemésztette; forrást talált a könyvek számára, melyek szüntelenül omlottak szeméből. Alázatosága sem volt kisebb többi erényeinél. Legfőbb kívánsága az volt, hogy a világ előtt ismeretlen legyen, s hogy őt mindenki megvesse. 38 évi kínos betegség után végre elnyerte az örök üdvösség koronáját, mely ígérve van azoknak, kik mint a keresztnék igazi tanítványai tűrtek-szenvedtek. Meghalt 1433 április 14-én.

Nemde, mily megpróbáltatás: 38 évig tartó betegség! De szent Lidvina gyakran járult a szentáldozáshoz, s nem jött többé panasz ajkaira; a gyakoribb szentáldozásban erősséget talált a kísértések ellen. Járuljunk mi is minél gyakrabban a szentségekhez s mint szent Lidvina, úgy mi is elnyerjük az örök élet koronáját.

Az Oltáriszentség tisztelete Belgiumban.

NEM SZORUL bizonyításra, hogy a keresztény hitélet fejlődésének elsőrangú tényezője és egyszersmind hévmérője az áhitat a legméltólagosabb Oltáriszentség iránt. A ki meggondolja, hogy mi az Oltáriszentség az egyház életében, a ki tudja, hogy az Eucharistia a hit szerint való életnek forrása, támasza, erőkészlete, mindene: nem kételkedhetik állításunkban. Innen az egyház törekvése: odavezetni gyermekeit a szentségi Jézushoz, összegyűjteni hiveit az Oltáriszentség körül.

Azt hiszik talán sokan, hogy a gyakori szentséglátogatás csak a papok és szerzetesek dolga, világi embernek nem igen való. Pedig a világiak sem szorulnak kevésbé a szentségi Üdvözítő segítségére, nekik is szól az Ur Jézus hívása: «Jöjjetek hozzám mindnyájan, kik fáradtok és terhelve vagytok és én megnyihlek bennetek!»

E sorok írója négy hónapig tartózkodott a belgiumi Louvain- (Löven)-ben s alkalma volt megismerkedni, mily bámulatosan van ott szervezve az Örökimádás műve. Minden hónapnak vannak meghatározott napjai, melyeken a különböző templomokban folyik a szentségi Jézus imádása. Minden hónap első kedden az egyetemi hallgatók tartanak szentségimádást, ámde bárhonnan van alkalma a város többi lakójának is buzgalma kielégítésére, a szentségimádásban nincs hét, melyen legalább egy templomban ne volna ünnepé-

lyes imádás reggeltől estig. Egyes napokon, például az 1905. év folyamán tízszer körmenetek vannak és ugyancsak ez év folyamán nyolcz esetben lesz negyvenórás imádás. Az imádások és körmenetek napjait már január havában közzéteszi az Örökimádás társulatának elnöksége. Mindez pedig első sorban a világiak számára van.

E buzgalom eredményét szemünkkel láthatjuk: manap Belgiumban áll legjobban a katholicizmus ügye valamennyi ország közül, mert népe, mely imádkozni tud, tenni is tud az igazság érdekében.

Vajha e példa édes hazánkban is minél előbb követésre találna! P. A.

ÉBREDJ, ÉN NÉPEM!

Tiltakozás az Oltáriszentségre irányuló sérelmek ellen. Előadták Bécsben a ja. 1. 9-én tartott tiltakozó nagygyűlésen.

A boszu hiv, ébredj, én népem, ébredj
A földet rázza meg dörgő szavad,
S az égbe hason föl szent esküvéseid:
Fegyverre föl, már fűrnünk nem szabad!

Nézd, Üdvözítőd a keresztnak fáján
Szeretetből átadja önmagát,
Csak nézd: a szive, teste, lelke vérzik,
S most nézd az őt gyalázkodók hadát!

Őt végtelen szerelme hozta hozzánk,
S kenyérszinébe' velünk maradt,
Lám, ugy szeret, ahogy csak ő szerethet,
S ezért érdemiene ő gyalázatot?

«Nem és ezerszer nem!» itél a lelked,
Tiltó nemei szikráz fekindeted,
S mint kénköves villámok csattogása,
Nemei ordít a zúgó fergeteg.

Nem, féged Jézus, nem gyalázat illet,
Szerelmed nem így kell viszonzani,
De lásd, ha bős az ellen, gazdagabbak
A jobbak szeretetvirágai.

Nem türjük már, hogy nemes homlokunkra
Batrok süssék gyalázat bélyegét,
Ki védi meg e fürpe, sátnya népet,
Ha rázudítjuk villámink füzét?

Erőt meritünk a keresztfövéből,
Hiszen erősség gyermeki vagyunk,
A martirok véreben megfürösztve
A vértől csak erősödik fajunk.

Hatalmasok, védői az igaznak,
Ha türitek, hogy örült csöcselék
játékok üzzön a legfőbb igazzal,
Keresztes háboru leszen — ma még.

Hivatkozunk a legszentebb jogunkra,
Hitünkre, melyet isteni kezek
Vérrel szereztek s most sárral dobálják
Hitetlen rablók, gyilkos béresek.

Nem türjük már, a boszú hiv csatára,
Megesküszünk és eskünk egy szavunk:
Vagy győzünk ősapáink szent hitéért,
Avagy az Úr akarja s meghalunk.

Nagy Isten, küldd a pártütési gögre
Mennyköveidnek százezer nyilát,
Hadd hüljön, hadd remegjen, sápadozzon
Haragodtól e kérkedő világ.

Oh, add boszdunak pallosát kezünkbe
S a hit pajzsát, karunk meg nem remeg,
Gyujtsd égi lángra lelkeinket — s akkor
A fégedet gyalázók jöjjenek.

Villámlik már, a hívők szent haragja
Szór gyilkos, kénköves villámokat;
Leférdelünk a Szentség zsámolyához:
Jézus, a harcra add áldozásodat!

Németből: *Milbich Tamás.*

Hogyan jutott el egy orthodox-lutheránus pásztor az igazságra ?

EVERS GYÖRGY, lutheránus pásztor Urbachban, Hannoverban, a hetvenes években visszatért a kath. Egyházba. Művében «Katholikus vagy protestáns» vagy «Hogyan volt lehetséges, hogy egy orthodox-lutheránus pásztor Rómába mehetett?» írja ő: «Az oltáron (a lutheránus templomban) valósággal nincs semmi, a mi előtt az ember imádkozhatna; igen gyakran közvetlenül felette van a szószék, mint figyelmeztető jel, hogy itt a legfőbb nem az Oltáriszentségben rejlő Ur, hanem az «Isten igéje», vagyis inkább az ő tanítását és parancsát előadó prédikátor.

Nincs itt tabernakulum, sem kenyérház, melyben a kenyér láthatatlan színe alá rejtőzve az életnek égből leszállott kenyere az ő népe között jelen volna, mint egykor a betlehemi (Kenyérház) barlangban pólyába takarva népe között megjelent; nincs itt szentek-szente, melyben a legszentebb jóság titokteljesen trónol. Így természetes, hogy imádás sincs.

A katolikus a templomban mindenütt, az egész földkerekségen megtalálja hazáját, mindenütt megtalálja az egész istentiszteleti élet középpontját, a szentmise-áldozatot. A protestáns ugyszólván minden vidéken, sőt majdnem minden faluban a különböző liturgikus tényeknek más és más zagyvalékát találja, melyek ezen felül legtöbb protestáns részére «cseh dolgok», mely kifejezéssel nekem egyszer valaki az ő tudatlanságát kifejezte.»

Evers leírja továbbá a szent áldozatnak és a szent áldozásnak képes ábrázolását a katakombákban, aztán így folytatja: «Tehát ez és a katakombáknak sok más emléke bizonyítja, hogy az őskereszténység a szentmise-áldozatot ép úgy fogta föl és mutatta be, mint a hogy a kath. egyház ma teszi, hogy az Oltáriszentségben, mint Krisztus testének és vérének jelenlétében az átváltoztatott kenyér és bor színe alatt, hitt, hogy ezen ünnep alkalmával a megholtakért imádkozott és a vértanúk lelkeit segítségül hívta, hogy érettük közbenjárjanak, különösen pedig hogy istentiszteletének középpontja az áldozat és az Oltáriszentség volt.»

A kedves ibolya

FLIG olvad el a jég és a hó, már sarjad az ibolya a letűnt év hervadt lombjai között, és a napsütötte bokrokból és mesgyékről barátságosan bólintgat felénk. Az ibolya az emberek kedvencze, nem csak mert egyike a tavasz első hirnőkeinek, hanem azért is, mert kedves illata van és a mellett oly szerényen keresi föl a rejtekhelyeket. — De egyuttal gyógyerejü

rővény is. A nedvét föl lehet használni köhögés és katarrhus ellen, valamint bőrkiütéseknél akár teába, akár mint torokviz és a frissen szakított és szétmorzsolt levelek némely daganatra, ugyszintén nagy fejhőség esetén hűsítő és eloszlató borogatást szolgáltatnak.

A monda ezeket beszéli az ibolyáról: Midőn Ádám engedetlensége miatt mélyen bánkódva már sok száz évet eltöltött, a jó Isten elküldötte hozzá Gábiel arkangyalt és tőle adta neki kegyelmét és bűneinek bocsánatát. Ádám hálás szívvvel tekintett akkor az égre, de feje csakhamar aláhanyatlott, mert az alázat és örömteli hála könnyeit ontotta. Ezek lehullottak a földre, s belőlük fakadt az első ibolya. Ettől fogva a kék virágocska az alázatosság és szerénység jelképe lett.

A mi a szagos ibolya a természet világában, az — sokkal magasabb értelemben — a legméltóságosabb Oltáriszentség a kegyelem országában. Megtalálod azt, kedves olvasó, a tabernakulum csendjében és rejtekében. Ott nyílik a virág Jessze törzsökéből, a mi Urunk Jézus, egészen szépen és szívet vidítón. Sokkal jobban, mint az ibolya a természet kertjében és — oly igazán, a mily igaz Istennek szava — hirdeti nekünk az Egyház kertjében elrejtett Üdvözítő Isten irgalmát, hirdeti nekünk a kenyér szine alatt rejtőző Megváltó, hogy a bűnbánat bocsánatot és kegyelmet hoz. És a legbecsesebb ebben a mennyei ibolyában az, hogy mindig és mindenütt árul megszámlálhatatlan templomban az emberek gyönyörűségére és dőlvére.

Keresd fel csak gyakran, kedves olvasó, ezt az ibolyát, vidítsd fel magad annak szépségében s leheld be az ő alázatosságának, szeretetének és szelidségének illatát. Nem csak felüdit és felvidít téged, hanem meggyógyítja lelked fogyatkozásait és számos betegségét.

Egy új eucharisztikus szent.

AZ UTOLSÓ év deczember 11.-én hajtotta végre a szent atya szent Péter templomában 35 bibornok, 230 püspök és praelatus jelenlétében boldog Majella Gellért szentté avatását. Gellért szegény szülők gyermeke volt s életének 18. évétől a 23-ig mint szegény szabó élt a világban. Ekkor szegény laikus testvér lett a redemptoristák kongregációjában. Most nagy méltósággal emelik az oltárokra, rendi testvérei körülveszik lobogókra, melyeken az ő megdicsőült képe ragyog, az egész Egyház zengi dicsőítését, a szent atya maga tart dicsőítő beszédet az új szent fölött. Beteljesül az isteni Üdvözítő szava: A ki nekem szolgál, az én Atyám szeretni fogja őt; mert Gellértnek Jézus iránt való szeretete és tisztelete határtalan volt a legméltóságosabb Oltáriszentségben.

Ezt egy kedves történet ábrázolja szentünk gyermekéveiből. Már mint hat éves fiu leírhatatlan módon vágyakozott a mennyei eledel után. Egy napon — Gellért épen hét éves volt — nem volt képes többé ezt a vágyat visszafojtani, midőn a székesegyházban szent misét hallgatva a hívőket az Ur asztalához járulni látta. Fölkelt tehát helyéről s mintegy öntudatlanul követve egy isteni hívást ő is az oltárhoz járult, letérdelt a többiekkel, hogy a szent áldozásban részesüljön. De a pap tovább ment előtte, mint szokás tovább menni egy gyermek előtt, a ki véletlenül előre szorult, és nem teljesítette az ő legforróbb óhaját. Szomoruan és könnyes szemekkel tért Gellért haza, és mivel fájdalmát nem tudta szívébe zárni, elpanaszolta több bizalmas személynek, köztük bizonyos Vetromile Emmanuela nevű asszonynak, ki őt mint gyermekét szerette, s azért bánatában anyai szeretettel vigasztalgatta. Eközben az Ur maga vigasztalta meg hű gyermekét. A következő éjjel a fiu egy angyalt pillantott meg, kiben az általa nagyon tisztelt szent Mihályt ismerte föl. Ez nyújtotta neki a szent eledelt. Azt mondják, hogy Gellért mindjárt reggel elragadtatva közölte az eseményt jóakarójával, Vetromile-al és örömmel kiáltott fel: «Az éjjel szent Mihály megáldoztatott engem!» — Valószínűbb, hogy Gellért ezen élményét csak későbbi szerzetes életében nyilvánította ki, midőn ugyanis az engedelmesség által kényszerítve volt, hogy őszintén közölje a kegyelem azon különös jeleit, melyeket Isten vele tanusított.

Szentünk sekrestyés is volt. Így hát a sekrestyéseknek és templomszolgáknak is van védőszentjük. Egy sekrestyés sokat tehet Isten dicsőségére és a hivek épülésére, ha kötelességét a templomban ájtatosan és méltósággal teljesíti, ha az ember látja rajta, hogy mélyen át van hatva Jézus jelenlétében való hittől a legméltóságosabb Oltáriszentségben, ha nem kimél semmi fáradságot, hogy szolgálatát lelkiismeretesen és az Egyház rendeletei szerint teljesítse, ha szerényen gondoskodik az Isten házának tisztaságáról és diszítéséről. Egy serény, lelkiismeretes, rendszerető, engedelmes és jámbor sekrestyés aranyat ér, a goromba, pénzsóvár, hanyag, önfejű, fecsegő templomszolga sokat tud rontani és megérdemelné, hogy az Ur azt tegye vele, a mit tett, midőn egyszer a templomban eladókat és vevőket és egyéb népséget talált, mely az Isten házát megbecstelenítette.

Az Eucharisztia Zenéje

Irta : JÁROSY DEZSŐ.

X.

ERTELMES zenészek nagy előszeretettel vitatják a tételt, hogy az egyházi zene egész lényege nem különálló valami, hanem egy rész, egy fejezet az abszolút (tehát általános értelemben vett) zene lényegéből. Az egyházi zenének éles elválasztása, csökönnyös megkülönböztetése volt mindenkor az egyházzenei renesszánsznak is szülőjegye, míg a profán zenéhez való tartozás, a tőle való szolgai függés egyenlő azzal, mit egyházzenei hanyatlásnak nevezünk. Ezen stilbeli differencia alakítja meg a különböző zenei alakokat, ezen elhajlás a foka és mértéke a stil életrevalóságának. Az egyházzenei művészet is küzd és vajudik a történelem folyamán. A mikor benne tulsulyra vergődik a művészet, felejt, hogy elsőrangú hivatása nem tetszelegni, hanem dicsőíteni az Istent. Szakit minden tekintélylyel, csak zenei formát lát a misében. Formát, akár a szonáta vagy szimfonia, de több semmiesetre. Mindazok, kik a korrekt egyházzenei vonalról letértek, így gondolkoznak. Minden liturgikus tényező száműzésével csak zenei alakig viszik a misét. Ebben rejlik a tévedés Achilles-sarka.

Eddig tárgyalt zeneesztetikai anyagunk nemcsak stilek sorozatát mutatta be, hanem kiemelte azok objektív jelentőségét s reális becsüket mindenkor liturgiai készségük foka szerint értékelte. Mikor ezt tettük, nem haladást vonunk meg az egyházi zenétől, csak utalunk e haladás föltétlen alapjára: *a liturgikus jellegre*. Eddig is haladás volt észlelhető. Közeli rokonság füzi a «Musica Sacra»-t a profán zene hanganyagához, mert hiszen a zeneszerzés anyaga ugyanaz, csak az alkalmazás módjában van különbség. Ezen különbséget fogják föl helytelenül, vagy épen semmineműt sem ismernek el. Pedig itt haladásról csak akkor lehet szó, ha a művészi elem fejlődése nem von maga után liturgikus dekadenciát, hanem ellenkezőleg, fölszinen tartja annak törvényeit.

Az egyházzenei stilek közül eddig kettőt mutáltunk be. Az első volt a gregorián, mely fényesen kiállja az egyház művészeti tűzpróbáját s belőle alakul a tulajdonképeni első egyházzenei stil nemcsak idő, hanem eredet, kiválóság meg tartalom tekintetében is. A második zenetörténeti stil nem szakítja meg a haladást, hanem beléállítja az akkori zenei fejlődést (ellenpont) az elfogadott és hivatalos stil (gregorián) zenei atmoszférájába. Így fogom föl a palestrina-stil geneológiáját. Abban látom győzelmét, hogy híven tartja fönn a történeti folytonosságot s belőle varázsol uj, mindazonáltal egyházzeneileg helyes alakot. Korunkban végtelen sok az ellenvetés a palestrina-stillel szemben. Vannak, kik úgy bánnak el vele, mint történeti poziti-

vummal s a mult lomtárába számúzik még a «Missa Papae Marcelli»-t is, Palestrinának a Tridentinum által kitüntetett halhatlan remekét. Innen, hogy a műzene tulajdonképeni történetét csak Bachchal kezdik s az átvezető opera-harcz után nyomban föllép a klasszikusok triásza: Haydn, Mozart, Beethoven. Sohasem kívántuk a modern zenétől, hogy Palestrinánkat nagy klasszikusaival egy színvonalra helyezze, de azt elvárjuk, hogy Palestrinában és római iskolában (igy nevezi a zenetörténelem Palestrinát és kortársait) respektáljon *oly történeti momentumot, mely még a profán zene szemében is méltó nyitánya Bach korszakának.* Ez lenne első követelésünk a polifoniát illetőleg.

A második az, hogy ismerjék el az aranyigazságot, hogy *Palestrina művei az egyházzenei irodalom remekei*, nem azért, mintha az egyháziast kizárólag a régiséghez kötnők, hanem azért, mert a Palestrina zenéjének formája, zenei anyaga nyújtja a liturgikus jelleg legfőbb biztosítékát. Palestrina kiválósága tehát abban kulminál, hogy oly hangnemanyaggal, olyan harmoniai alakzatokkal dolgozik, melyek a komoly, ájtatos hatásokat nemhogy veszélyeztetnék, hanem egyenesen elősegítik. A palestrina-stil hibáit sohasem tagadtuk. Pedantériája, matematikai pontossága sokszor van a hatás rovására, ám jól jegyezzük meg, polifoniáról beszélünk. Zenéjében nincs harc és szenvedély, ezt még ellenségei is elismerik. Száműzte a polifonia tulzait, a sokszólamuságot rehabilitálta. A részleges *ellenvetések két pontban összegezhetők. Első a szöveg homálya*; a polifon-stil önálló szólamvezetése hátráltatja a szöveg érthetőségét. A második folyik ez elsőből: *harmoniai kézagosság.* Világos azonban az is, hogy e két ellenvetést csak modern zenei haladásunk érlelte meg. Palestrina korában az első ellenvetést elosztotta a «Missa Papae Marcelli», a másikat ellenben Bach szelleme hozta föl egészen a Hauptmann theoretikus Dur-moll rendszeréig. A második ellenvetésnek helyt adunk ugyan, de azért a mintát nem tagadjuk. Követeljük, hogy a modern zenei haladás jó érzéssel megválasztott új harmoniai anyagába is belévigyük Palestrina zeneszerző műhelyének minden előnyét. Ezen ellenvetések igazságát a legszigorubb cecilianisták is készséggel elismerik. Maga Krutschek is így ír: «Az akkordok egymásutánja közvetítés nélkül lép föl, a manapság olyannyira nélkülözhetetlen vezérhangokat, a septimát épügy, mint a kromatikát csak ritkán halljuk, a miért is a régi szerzeményeket modern zenéhez makacsul hozzászokott fülünk eleinte szegényesnek, merevnek és keménynek találja»... «De ne felejtjük, hogy a «régiek» szerzeményei épügy, mint a korális», egy a modern zeneszerzés módjától teljesen elütő talajon nyugszanak. Idegen nyelven beszélnek, melynek tolmácsolását, értelmezését a dirigensnek, énekesnek hívőközönségnek előbb tisztánia kell. De ép ezért illenek e művek az egyház szolgálatába, a liturgia hangulatához, mely nem a divat szeszélye szerint halad előbbre. Az

operára, meg minden más profán zenére való emlékezés ki van zárva, s ha a nagyközönségnek e művek nem is tetszenek mindig, ugy ennek oka nem a művek esztétikai szépségének hiányában keresendő, hanem csak abban, hogy a nagyközönség kevéssé, vagy épen nem érti ezeket, az ő tetszetős, szentimentális egyházi zenéje számára tulsok a világias izlése, melyet persze a palestrina-stil kielégítetlenül hagy, de melyet a templomban nem is volna szabad kielégítenie».

Bárminő alakban is szerepeltessék Palestrina ellenségei a stil hiányait, tény marad, hogy a still itt-ott jelenkező gyöngeségei az akkori korszak zenei környezetében keresendők. A zenei fejlődés vázolt stádiumát nem lehet a polifonia mai álláspontja szerint becslésbe vennünk, mikor az előhaladott harmóniai gazdaság egyszerre eltüntette annak összes hézagait. Nem marad egyéb hátra, mint elfogadni e stil előnyös felsőbbbségét s ha már idegen egész környezetünk a régi polifonia klasszikusaival szemben s modern zenei fejlődésünk alapjára kell helyezkednünk. Mikor e kérdést fölvetem, tudatosan számolok a lehető nehézségekkel is. Tudom először azt, hogy napjainkban a polifonia eszköz ugyan, de nem az egyedüli, mint volt a tizenhatodik és tizenhetedik században. Ma harmóniával kapcsolják a polifoniát. S ezen alakjában miért ne vigyük templomainkba, mikor mindazon biztosítékok megvannak benne, melyeket egy egyházi stil megkövetel. A tulzások és szélsőségek nem egyenlítik ki a hézagokat. Egyszerre Palestrinát elővenni lehetetlen, átmenet gyanánt be kell mutatnunk a polifoniával kevert homofon-stilt s így lassankint kell átmennünk az ideálra: a palestrina-stilre.

Ellenségeink táborát elhallgattatjuk, ha hivatkozunk a profán zenei szaktekintélyekre (Mendelssohn, Wagner,* stb.). Másodszor az egyház kifejezett akaratára, mely nemcsak a Tridentinum korában, de napjainkban is ugyanaz. A Tridentinum idejében IV. Pius, mikor először hallja a Missa Papae Marcellit, így kiált föl: «Ezek azon uj énekeknek hangjai, melyeket János apostol az égi Jeruzsálemből hallott, s melyeket egy itt a földön élő János (Palestrina) hallatt itt a földi Jeruzsálemben». Ujabb időkből hivatkozom az 1894. év július 7-ikéről keltezett dekretumra, mely a palestrina-stilt nevén említi, mint olyant, mely különösen méltó zene az Ur házában. Ugyanigy nyilatkozik X. Pius hires «motu proprio»-jában — erről később!

Hosszasan vettem bonczkés alá a palestrina-stilt. Tettem ezt azért, mert korunknak természeti zenei szüksége: a műzene. Már pedig minden komoly egyházi zenész Palestrinában látja az egyházzenei Ráfáelt. Mig utolsó programpontunkban a stil fogalmát, lényegét, előnyeit, érvényesülésének akadályait tárgyaltam, jelen pont keretében az ellene fölhozott vádak mérlege-

* V. ö. szerzőnek a «Magyar Állam» 1904 decz. 13-iki számában közzétett cikkével: *Wagner és az egyházi zene.*

lése után új gondolatot ajánlok megszívlelésre, s ez, hogy a polifonikus-stil a modern egyházzenei viszonyok közé illeszthető a szentség, a komolyság, a liturgiai tökély minden veszélye nélkül. Csak vallásos lélek kell a palestrina-stil faktoraiba. Azért fogadom el a német Cecilia-egyesület volt elnökének következő nagyfontosságú szavait: «Palestrina egyházzenei alkotásai leírhatatlan méltóságot és kellemet lehelnek, örökké nemes jelleget, a bensőséges áhitat, az égő szeretet azon igazi formáját, melyet az elmúlt és jelen zeneköltőknél hiába keresünk. Mert ezen szellem nem beszél mindenkihez, hi hozzája lép; csak rokonlelkek, kik vagy természettől, vagy nemes harc — a világi zene önmegtagadó megvetése után — edződtek azokká, elég szerencsések, hogy e ritka szellemet megismerjék, értsék és szeressék».

Nem pazarolok több szót. Befejezem. Az eucharisztikus lelkekhez fordulok s kérdelem, ha a palestrina-stil csak az ideális krisztusi szívek szerető barátja, hol legyen illőbb és méltóbb helye, otthona, mint a mennyei Király örökimádóinak ajkán. Fogadjuk el hát vallásos lélekkel, fogadjuk el meggyőződésből, fogadjuk el, *mert liturgia, egyházi és világi zeneművészet mind érte érvelnek.*

A tizedik egyházzenei programmpont még akkor is örök ideált lát a palestrina-stilben, ha azt a zeneliturgiai elvek sérelme nélkül illesztjük a modern egyházzenei világ keretébe. (Folytatása következik.)

~ VEGYESEK ~

A bécsi tiltakozó gyűlésen, melyet azon alkalomból tartottak, hogy a «Los von Rom» emberei az Oltáriszentséget káromló gúnynyal illették, *Dr. Morsey* birodalmi képviselő a következő nagyhatású hitvalló beszédet tartotta.

Mélyen tisztelt kongresszus!

Kevéssel ezelőtt felhívtak, hogy a mai estén az Önök körében ismeretlen időre beszédet tartsak. Midőn e meghívást sok munka és nagy elfoglaltság közepette vettem, egy pillanatig sem haboztam, hogy megjelenjek és tanúságot tegyek abban a pillanatban, midőn minden meg van támadva. Igen, hívtak minket hallatlan módon. Így kellett ennek történnie és nem csoda, hogy így történt, következőleg a támadás már nem olyan váratlan azok számára, a mik történtek.

A Szentháromság alapdogmája mellett a legfontosabb Jézus Krisztus jelenlétének dogmája a legméltóságosabb Oltáriszentségben. Az Oltáriszentség a mi vallásunk középpontja, az a forrás, melyből minden származik, a katólikus Egyház minden ereje és egész élete, ez a legszentebb myste-

rium, a kegyelem kútforrása. «Ha tudnád, ki az, a ki veled beszél, te kértél volna tőle élő vizet. Mindaz, a ki iszik ama vizből, melyet én adok neki, nem fog szomjuhozni mindörökké; ez a víz neki olyan forrás lesz, melyből az örök élet vize fakad.»

Ebben a dogmában rejlik az Egyház erejének és nagyságának titka. Az Egyház élete Jézus élete. «Ő él az Egyházban, hogy az Ő élete minden ember élete legyen, hogy mindazok, kik itt élnek, többé ne maguknak éljenek, hanem annak, a ki értük meghalt és föltámadott.» «Éljenek Krisztussal az Ő halálának és föltámadásának hasonlatosságára, meghalva a bűnnek és élve Istennek Jézus Krisztusban.»

Nem csoda, ha napjainkban ezen titok ellen irányult a támadás. Az Eucharistia a katolikus Egyházban az élet forrása; Krisztus az eucharistikus áldozat által él az Egyházban. Az Oltáriszentség a katolikus Egyház tulajdonképeni középpontja, életének titokkal teljes helye. Ezen alapszik minden heroismus, minden erény.

Melyik oldalról indult ki ez a támadás?

Legujabban a protestánsoktól a «Los von Rom»-mozgalom alakjában. Ha figyelmesen vizsgáljuk a reformáció történetét, különösen annak tanait, állandó ingadozást találunk épen azon emberekben, kik minth reformátorok léptek föl, így Luther és Melancton. A tradíció legfényesebb bizonyítéka Krisztus jelenlétének a legméltóságosabb Oltáriszentségben. Krisztus közöttünk akart maradni a tradícióban, élő szavakban élve akart velünk maradni. Lehetséges, hogy a katolikus Egyház valamit mint igazságot kitalálhatott? Ő csak átvette és folytatta Krisztus szavait. Találhatott ki ez az Egyház csak egy szót is, a mi nem volna igaz?

Krisztus mint örök igazság akart velünk maradni. Ezt először a reformátorok sem tudták tagadni. De hát reformátoroknak tarthatunk olyan embereket, kik maguk sem tudják, mit tanítanak? A racionalisták azt mondják, így Haase, hogy Luthert csak 1526-ig lehet komolyan venni. 1526 volt Luther első tévedése, midőn mindent a pápasággal szembe helyezett. Később egyik-másik dolog fölött enyhébben és másképp ítél. Ezért mondják az orthodox protestánsok, hogy Luthert csak későbbi éveiben lehet komolyan venni. De ha valaki reformátor akar lenni, küldetését felülről kell kapnia.

Ha most a támadásokra akarnék felelni, keserű kritikát gyakorolhatnék azon személyek fölött, a kik ezeket előidézték. De nem akarom e gyűlés nagyságát és méltóságát lealacsonyítani az által, hogy leszálljak a katolikus hit magasságából az erkölcsi züllés mocsarába. Mélyen van a támadások oka. A reformátorok hitehagyott papok voltak. A szentség méltóságát, Krisztusnak az Oltáriszentségben való jelenlétét természetesen nem vallhatták azon emberek, kik esküjüket és fogadalmukat megszegték, s azért nem voltak méltók, hogy az oltárhoz járuljanak. Ebben rejlik az ok. Tisztán kell az

oltárhoz járulni. De mivel ők a klerus azon részéhez tartoztak, mely többé nem volt az, azért kellett a hajóból mindent kivetniök.

Minő hangokat hallunk az orthodox protestánsoknál? Vágyakozva néznek a tabernákulumra. Maguk mondják: a reformátorok túl löttek a célon; azt mondják, sok dolgot szelidebben kellett volna magyarázni. Panaszkodnak, hogy hiányzik az áldozati imádás, innen az üres templomok. A katolikus Egyházhoz járt ut vezet, a protestánsoké előtt fű és dudva nő — írja egy edinburghi lap. Maga Harnack mondja legújabb 1904-ben kiadott művében, beszédeinek és cikkeinek gyűjteményében: a protestánsok föladták az imádást, de imádás nélkül nincs vallás, az emberi lélek legbelsőbb mivolta kívánja azt. A reformáció föladta a szentmise-áldozatot s vele a vallást. Föladta a bűnbánat szentségét s ez által megfosztotta magát annak minden jótéteményétől. Föladta a szerzetesi intézményt, mely az emberi társadalomnak hasznára van. És ezért csak egy-két frázist talál és nem tud magán segíteni. Daczára annak, hogy a protestantizmus ezt belátja, nem ismeri el Krisztus jelenlétét az Oltáriszentségben. Kiszámították, hogy a protestánsoknak csak két százaléka jár templomba. Csodálkozással mutatnak a kulturharczra, midőn daczára, hogy a papokat elűzték, a templomok telve voltak hívőkkel, kik nagyra becsülték a hitet és annál nagyobbra becsülték, minél jobban üldözték azt.

Kitől indul ki ez a támadás? Nem gúnyja-e a történelemnek, hogy a protestantizmus bölcsőjében csak szociáldemokratát választanak meg? Miért küldik hozzánk hirnökeiket? Mutassák meg nekünk, hol tanultak. A protestáns tanárok negyven százaléka tagadja Krisztus istenségét. Mutassák ki pozitív hitüket.

Ne jöjjenek hozzánk, ha Krisztusban való hitüket elvesztették és nálunk, a mi jó, hívő népünk között a hitet aláásták. Hát annyira nagy ez a gonoszság, hogy a hitet, mely bennük kihalt, másoktól akarják elrabolni?

Elhangzott a szó hirlapokban, gyűléseken: «Mi, katolikusok védetlenek vagyunk». Hova fogunk jutni, ha Ausztriában, a katolikus birodalomban, hol a katolikusok 95 százalékot tesznek ki, ilyesmi lehetséges! Olyanok vagyunk mi, mint egy szekta, melynek a kultusz- és tanszabadságot megengedték? Nem mi vagyunk azok a hű katolikusok, a dinasztia támaszai? A «katholicizmus» valami más, mint az a gyűjtőfogalom «katolikusok». A katholicizmus képezi Ausztria történelmi alapját és természetileg és szükségképen a monarchiának és dinasztjának politikai életprinczipiuma. Az ember nem hagyja el büntetlenül az erő forrását!

Magá II. József, a ki bizonyára nem volt nagy barátja a katholicizmusnak, azt a rendeletet adta ki, hogy mindenki, a ki a katolikus vallást akarja hagyni, nyolcz napig a papnak adandó át.

Az idő komoly, s ezen a nagy kérdésen, melyet a kongresszusokon fölvetettek, nem szabad többé napirendre térni s ennek a gyűlésnek kell erre nézve kiindulópontnak lenni. Oly szekta vagyunk mi, melyet csak türnek? Nem vagyunk mi Ausztriában minden százados jogok erejével valami más? A «Los von Rom»-mozgalom létezése bizonyítja a katolicizmus szükségességét.

Nincs loyálisabb nép, mint a francziák. Az Egyház nagy tiszteletnek és tekintélynek örvendett. De az ellenség támadásai az első periodusban egyenesen csak az Egyház ellen irányultak, akkor pedig, midőn ez a fundamentum aláásva volt, akkor jött a forradalom ideje, mely magának a királynak fejét sem kimélte. Látjuk, hogy a katolikus Egyház fundamentuma, a legméltóságosabb Oltáriszentség támadásoknak van kitéve, hogy a parlamentben, a gyorsírói jegyzőkönyvekben, az ujságokban a katolikus vallás kigúnyolva és meggyalázva van. Az immunitást hamis felfogásban szándékosan gonosztettek elkövetésére használják föl, a jogot és igazságszolgáltatást megvetik. Kormányozni annyit tesz, mint előre látni. De ha a kormány dédelgeti a radikalizmust, el is pusztul a radikalizmusban ép ugy, mint az előbbi kormány.

E protestáció céljának kell lenni, tiltakozni a nép megmérgezése és e méregnek a sajtó által való terjesztése ellen.

Önök tanúi voltak az alsóausztriai iskolatörvény ellen irányuló akciónak. Nem akarom az alsóausztriai tartománygyűlés tagjait megsérteni, de az ember kénytelen a fejét csóválni. Ez persze nem változtat a birodalmi népiskolátörvényen. De megérezték, hogy szigorubbak lehetnének a szociáldemokrata tanítók állásával szemben. A tartománygyűlésnek kell valamit tennie, a mi a sajtóban nem volna lehetséges, hogy a katolikusok millióit megvédje. Mit bizonyít ez?

Azt bizonyítja, hogy Ausztriában a katolikusok semmi oltalomban nem részesülnek, hogy tanárok és tanítók elég vakmerők a tudományt szisztematikusan megmérgezni. Pedig Bismarck azt mondta: «A mit ötven, száz év alatt történelmi hazugságokban műveltek, az valami páratlan». Menzel mondja: «Háromszáz év óta hazudtak és nem lehet belátni, mikor fog ez véget érni». Ezen történelmi hazugságokat a tévtanítók, a «Los von Rom»-mozgalom tovább plántálta az egyetemről le a népiskolákig. Ez a mozgalom azért oly káros, mert megmérgezi az ifjúságot. Veszedelemes, mert megmérgezi a tudományos életet.

Ez a szép gyülekezet ebben a régi császári és katolikus Bécsben kell, hogy a megmentő sarokkő legyen egy új épülethez.

Ennek a városnak falain más ellenség is kopogtatott. Ennek a Bécsnek falain tört meg az ozmánok hatalma.

Ma minden remény Bécs megújuló erejébe van helyezve. Bécs,

bontsd ki lobogóidat, te régi császárváros, te régi katolikus város, te birodalmi és székváros. A te falaid nem fognak ledőlni, te és a te császári palotád!

* * *

Már régebben közöltük, hogy fönnáll a szándék, **Brüsszelben** a párisi Montmartrehoz hasonló nemzeti szentélyt emelni *Jézus isteni Szívének*. X. Pius pápa ő szentségének Lipót belga király ő felségéhez ezen ügyben intézett leveléből vettük a következőket: «A nagy pápának, XIII. Leonak, 25 évi uralkodása alatt véghez vitt nagy tettei között bizonyára nem utolsó helyen áll azon ténye, hogy az egész világot Jézus isteni Szívének ajánlotta. A boldog emlékű szentatya, XIII. Leo, a békének és boldogságnak legkedesebb és legbiztosabb reményét ápolta, midőn tapasztalta, hogy fölhevására ugy egyesek mint egész nemzetek minő bizalommal fordultak és szentelték magukat az isteni Szívnek. Ezért megértheti Felséged, mily nagy volt örömünk látni azt, hogy Felségednek kívánsága és szándéka fővárosában egy szentélyt emelni, mely nagyságban és fenségben a montmartre-i szentélyhez hasonló, s egyuttal az isteni Szív ünnepies és folytontartó tisztelésének nyilvános bizonyítéka leend a belga nép részéről... Mi, kik már rég óta szeretettel ragaszkodunk Belgiumhoz, örvendünk, hogy Belgium ezen új szentélyben a békének és boldogságnak helyét és zálogát fogja megtalálni».

* * *

Az ezidei **Eucharisztikus Kongresszus** június 1—6-ig az örökvárosban lesz, a pápa különös kívánatára. A program már kész; a pápa is meg erősítette. Szervezi a kongresszust egy állandó bizottság, melynek elnöke Caspighi bibornok, ő szentsége általános püspöki helynöke. A kongresszust június 1-én, Krisztus Urunk mennybemenetele napján, maga a szentatya nyitja meg szentmisével. Június 4-én általános szentáldozás lesz és körmenet az Oltáriszentséggel, mely körmenetet a vatikáni kertekben maga a pápa fogja vezetni. A kongresszusnak csak egy főülése lesz, a többi ülés bizottsági ülés jellegével fog birni. A lateráni templomban, mely a pápák püspöki székesegyháza, a kongresszus ideje alatt Triduum lesz. Ebben a templomban van az utolsó vacsora asztalának reliquiája. Ennek feldisztására nagy gyűjtést rendeznek. Felhívás fog menni a katolikus világ összes püspökeihez, hogy a római kongresszus ideje alatt kitett szentség mellett mindenütt ájtatosságok legyenek. A kongresszus díjazási díja 4 márka. A kik 8 márkát küldenek be, a kongresszus aktáit is megkapják. Fordulni lehet Radini-Tedeschi püspökhöz, Róma, Corso Vittorio Emmanuele 21. A kongresszuson a magyarországi Oltáregyesületek is képviselve lesznek.

Ágnes, vagy az Oltáriszentség kis menyasszonya.

○○○○ Angol regény ○○○○

(Folytatás.)

Fordította: FLUCK JOLÁN.

Nagy örömmel mentem mindég azután is abba a zárdába, — folytatá — melybe lady Osanmore-val is ellátogattam. Még akkor egész kicsiny voltam, de olyan tisztán és világosan emlékszem mindenre, mintha tegnap történt volna. Benita sokáig beszélgetett a főnöknővel; én pedig azalatt folyton azon töprenkedtem, mikor fogok bejutni abba a templomba, a hol éjjel-nappal imádják Jézust s ezért nem is tudom miről volt köztük szó!

Egyik apáca megfogta kezemet s ezt mondá:

— Jöjj kis leányom, elvezetlek téged oda, a hol a föltnélküli bárány lakozik.

Én boldogan lépkedtem mellette. «De vajjon ott van-e mindig?» kértem aggodalmasan.

— Hogyne, ott van, mindig meg lehet Őt oltárainkon találni — válaszolá a jó apáca. Beléptünk a templomba. A főoltárhoz közeledve, szívem mind jobban és jobban dobogott s arczom lángolt a melegtől. Kisérőm azt mondta, hogy ez azért van, mert az oltáron épen igen sok gyertya ég. Azután a fülembé sugta: Térdelj le, gyermekem. Engedelmeskedtem s alázatosan borultam le a szentély előtt. E szentélyben minden oly csendes és nyugodt volt, szinte azt hittem, hogy az égben vagyok. Valósággal úgy éreztem, mintha az isteni Megváltó mellettem állna s valami soha nem hallott idegen nyelven szólna hozzám, mely kimondhatatlan édes érzést keltett a szívemben. Én nem mondhattam Neki semmit, nem bírtam tőle a legcsekélyebb dolgot sem kérni, jelenléte engem teljesen kielégített és végtelen boldoggá tett.

Ágnes most kissé elhallgatott, azután némi erőfeszítéssel így folytatá:

— Ugy éreztem, hogy a két imádkozó apáca között térdelek és csodálatosképen láttam is őket mellettem.

— És te ezt csakugyan hiszed? — kérdé May csodálkozva.

— Igen, hiszem. Ott térdeltek némán, mozdulatlanul, mintha kőből lettek volna faragva. Alig lélekzettek s meglátszott rajtuk, hogy lelkük folyton a legszentebb körül lebeg.

— Igazad van, Ágnes, csakugyan látnod kellett őket, mert valóban olyanok.

A beteg kissé elpirult.

— Nem tudom biztosan — válaszolá szerényen — az egészre olyan képen emlékszem vissza, mintha csak álmodtam volna. De halljad tovább. Mialatt csodálkozva szemléltem e földi angyalokat, egy nő lépett mellém, karján kis bárányt tartott és különös tekintete át és átjárta lelkemet.

— Te láttad Őt, Ágnes?

— Azt nem állítom — válaszolá zavartan a vak gyermek — de annyit mondhatok, hogy természetfölötti gyönyörű jelenség volt s míg én félelemmel és áhitattal néztem reá, megcsendült édes hangja is. Oh drága testvérem, nem vagyok képes kimondani, minő hatást gyakoroltak reám e szavak, melyek bárminő vigasztalhatatlan szívet is az öröm tengerébe merítették volna.

— És mit mondott a Bárány anyja, mert kétségkívül Ő jelent meg neked?

— Gyermekem, légy boldog, hogy fiannak nevéd viselheted, mit kívánhatnál egyebet?

Azután be sem várva válaszomat, imigy folytatá:

— Tudom, hogy látni szeretnél, ugy-e bár? Oh, ne kérd erre Istent, inkább kérd tőle azt a kegyelmet, hogy ama világosság, mely testi szemeidből megvonatott, lelkedet sugározza be. Ha látásodat visszanyernéd, gyönyörködhetnél az Oltáriszentségben az igaz; de megteheted ezt a hit szemeivel és s a hit szemeivel mindenki láthat, még a vakok is. Gyermek, én anyád vagyok s mindazoknak az anyja, a kik szenvednek és sirnak, mert az én életem volt az, a ki magára vette a világ összes keserüségét és szomoruságát. Nincs az a testi és lelki kín, a melyet ne érzett volna. Isteni szívet összerontotta a halálos gyötrellem, szent testén beteljesült a próféták eme jövendősége: «Olyan volt, mint egy bélpoklos, tetőtől-talpig egy ép folt sem maradt rajta.

— Említettem már az imént is, May, hogy e nőnek oly csodálatos szelid, kedves hangja volt, de mikor Jézus szenvedéseiről beszélt, még sokkal szelidebben szólott és oly végtelen szomorun, hogy lelkem egészen megrendült belé s magam is mélységes bánatba merültem. Tőle tudtam meg, hogy ő is kiürítette szent fiával együtt a keserüséggel telt kelyhet fenéig s gyermekének csak cseppenként ad belőle izelítőt. És elhiszed-e, May, e pillanatban különös gondolat cikázott át agyamon: Jézus nem ismert minden szenvedést, Ő nem volt vak, ugy mint én. Ez a kellemetlen érzés azonban csakhamar eloszlott s keservesen megbántam vétkeimet, a jóságos Anya azonban vigasztalólag fordult hozzám: Ne busulj, gyermekem, ~~hiszen~~ vak is volt néha és szemet hunyt az önkéntelenül keletkezett bűnös gondolatokra, mint például a tied volt most. Ő földi életében sok gyönyörűséget megtagadott szemeinek, de minden fájdalmat nyitott szemmel szenvedett el. Ő valóban a fájdalmak embere volt s nemcsak hogy kiürítette a szenvedések kelyhét, hanem cseppenként ürítette ki azt, hogy eleget tegyen a bűnös emberi nemért mennyei Atyjánál. Ne szólj, gyermekem, ismerem minden gondolatodat. Örvendj, hogy szenvedhetsz Jézusért. Semmisülj meg teljesen az Ő nagysága előtt, tárd ki karjaidat, mert kebleden akar pihenni

és tanuld meg Tőle, miként kell tünni és szenvedni. Ugy tettem, a mint a szűz Anya parancsolta, Ő pedig karjaimra helyezte a foltnélküli Bárányt. Hogy mit éreztem én akkor, azt nem vagyok képes neked megmondani, szívem véghetetlen boldogsággal telt el s szerettem volna e pillanatban meghalni. Könyek árja omlott arczomon alá s a nagy meghatottságtól szólni nem bírván, magamban ezt gondoltam: oh édes mennyei királynő, hadd nálam Jézust, méhednek áldott gyümölcsét és én ezentul nem fogok tőled egyebet kérni, csupán csak szenvedést. A jóságos szűz Mária erre imigy válaszolt: Ő meghallgatott téged, Ágnes, akard ezután mindig azt, a mit Ő akar s meglehetsz felőle győződve, hogy örömdben és bánatodban Jézus folyton veled lesz s szivedben lakozik. E szavak után fölédredtem; a jó apáca, a ki a templomba vezetett volt, megveregette vállamat, én fölálltam s elhagytam vele együtt azt a kis kápolnát, a hol oly fenséges és örökké emlékezetes látományban volt részem. E naptól fogva egyre érzem, hogy Ő itt van — folytatá Ágnes és remegő kezét szívére tette. — Ha valaki megígérné nekem, hogy visszaadja szememvilágát, elutasitanám őt s ha csoda történnék és látnék, behunynám szemeimet, mert én csupán az égben akarok gyönyörködni. Nem törődöm a teremtményekkel, bárminő szépek legyenek is, csak Teremtőjüket láthassam színről-szinre. De meg is fogom látni Őt nemsokára, édes May. Oh, minő boldogság! Rövidesen Nála leszek! A legnagyobb örömmel várom e perczet. Örvendezz hát velem te is!

— Miért mondod, hogy «nemsokára», kedves kis testvérem? — szólalt meg May s könyein át mosolyogni igyekezett.

— Ily hamar elkészülsz tőlünk?

— Igen. Érzem, hogy már nem sokáig élek. A halált magammal hordozom, mióta Nápolytól elszakítottak. Eleinte csak lassu léptekkel közeledtem a tér felé, de most annál gyorsabban haladok. Ne sirj, drága Mayom, kérlek, ne sirass. Könyeid végtelen fájdalmat okoznak nekem.

— Hogyan, még csak ne is sirjak, mikor válásunkról beszélsz? Alig megtaláltalak, ismét elveszítselek? Nem, nem Ágnes, én nem, bírok tőled megválni.

E szavakra a kis beteg szemeibe is könyek gyűltek.

— E válás fölött bánkódom én is, csupán — mondá szomorú hangon. — Ugy szeretek veled lenni! De ha elhagylak is, azért mégsem veszi-telek el és te se engemet, mert onnan felülről kétszeresen foglak szeretni; testvéri szeretettel és a megtisztult lélek szeretetével. Ha Jézusomat meglátom, legelőször érted fogok könyörögni szentséges lábai előtt, hogy téged kegyelmébe fogadjon, minden rossztól megőrizzen s az élet nehéz utain vezetve, eljuttasson az örök boldogságra, a hol azután ismét egyesülünk.

Midőn Ágnes e szavakat kimondotta, halvány arcát gyöngye piröntötte el, a kínoktól eltorzult vonásai kisimultak s földöntuli szépség sugárzott egész lényéről.

— Nos hát menj Hozzá, ha hiv, drága testvérem — válaszolá May — de kérlek, könyörögj érettem, hogy az én szívembe is öntené azt az iránta való lángoló szeretetet, melyet a te szivedbe öntött s hogy végre én is az édes Jézus menyasszonya lehessenek.

— Ah! — sóhajtott a vak leányka — a gyermekek már régen rám ruházták ezt a szép nevet, de csupán a multkor éreztem, hogy valóban az vagyok.

— Mikor? — kérdé May meglepetve testvére különös hangjától.

— Azon a napon, midőn legelőször vettem magamhoz az Ur szent testét. Az áldozás pillanatában örök hűséget esküdtem Neki s kértem Őt, hogy ha nem ellenkezik isteni akaratával, szólítson magához, ha azonban egyebet határozott fölém, úgy éleszsze föl szívemben még jobban az iránta való szeretet lángját, hogy csupán érte éljek. Ebből láthatod, hogy első szent áldozásom napja egyuttal eljegyzésem napja is volt. Nemsokára értem jön Ő, hogy magával vigyen mennyei birodalmába, a hol a boldog választottak vele örökké egyesülnek!

— De Ágnes, te ezt az ígérést egészen magadtól tetted meg, a nélkül, hogy valaki tanácsolta volna?

— Magamtól; eleinte nem gondoltam reá, de midőn éreztem, hogy Jézus szívemben tér, oly odaadó szeretet vett rajtam erőt, a mely ezt az ígérést természetessé tette. A hosszú élet kísértéseitől nem félek, mert tudom, hogy Ő rövidesen értem jön s a világ nem fog létezni számomra.

— Te nem tudod; az orvosok azt mondják, hogy mig élet van, mindig remélhetünk.

— Ne reménykedj, kedves testvérem; az orvosok nem tudják, hogy életemet isteni Megváltómnak ajánlottam föl.

— Elhiszem, de talán Ő nem fogadta el vagy legalább nem úgy, mint a hogy te gondolod, mert visszaadhatja még egészségedet s a fölajánlást későbbre halaszthatja el.

— Nem, May, ne áltasd magad, Jézus elfogadta fölajánlásomat; érzem a halál kezének érintését, Jézus apródonként veszi el életemet.

May nem válaszolt, hanem félrefordult és keservesen sirdogált, miközben valamivel foglalatoskodni látszott.

— Mit csinálsz, May? — kérdé Ágnes néhány percz mulva.

— Koszurut kötök fehér rózsákból egy apáczejelöltnek, a kit az öröimádás templomában a jövő héten öltöztetnek be.

— Kérlek, May, köss neki másikat s add ezt nekem.

— Neked adom édesem, neked.

— Ez még nem minden — folytatá a beteg. — Szeretném, ha felöltöztetnél abba a ruhámba, a melyet első szentáldozásomon viseltem.

May tüstént fölállt, előszedte a könnyü fehér muszelin ruhát s ráadta

a kis betegre. Azután megsimitotta aranyos fūrteit s fejére akarta tenni a rózsakoszorut.

— Még nem kedves testvérem — tiltakozott Ágnes — várj egy kissé, majd ha Ő ismét visszajön. Akkor szeretnék így földiszítve lenni, mert a jó öreg Benita mindig azt mondta, hogy a menyasszony diszesen jelenik meg vőlegénye előtt. Ah! Francescot hallom közeledni! — kiáltá.

És Francesco néhány pillanat múlva csakugyan a szobába lépett. Kis védenczéért jött, hogy őt a templomba magával vigye. Nemsokára oda is értek.

Francesco a városrész összes szegény gyermekét a templom elé csődítette. Sokan ismerték közülük Ágnest és szerették. Mióta a vak leányka visszatért Nápolyba, legnagyobb gyönyörüségét lelte abban, ha volt pajtásainak apró örömeiket szerezhették. Természetes tehát, hogy valamennyien készségesen jöttek el a kijelölt helyre. «Ma jön a vak Ágnes!» — suttogták egymás között. Milyen boldogok vagyunk, hogy ismét megláthatjuk, pedig szegényke nagyon gyenge. No de majd erőre juttatja az Isten szabad levegője. Kár is volt annak az idegen asszonynak elvinni őtet abba a csunya országba, a hol sohasem ragyog a nap.

Ezalatt megérkezett az Oltáriszentség kis menyasszonya. Francesco kiemelte őt a kocsiból s megfogva gyöngéden karját, a templom felé vezette.

A gyermeksereghez érve megállt Ágnes és így szólt hozzájuk:

— Imádkozzatok értem, kis barátnőim s fogadjátok tőlem szívesen e csekély emlékeket, bizonyára az utolsók, melyeket nektek adhatok. Kérlek titeket, gondoljatok néha reám.

— Erre azután valamennyien erősen állították, hogy sohasem fogják elfelejteni kis jötevőjüket s megköszönték a kapott apró tárgyakat.

Francesco félve, hogy védenczének ártalmára lehet a nagy zshivaj, iparkodott vele a templomot mielőbb elérni.

— Állíts oda, kérek, a hol Columba meghalt — könyörgött Ágnes — olyan boldog lennék.

Francesco eleget akarva tenni kívánságának, egészen az oltár közelébe vezette, a hol az Oltáriszentség akkor is ki volt téve.

A leányka letérdepelt, May mellette maradt, hogy őt támogassa. A szentmise megkezdődött, Ágnes pedig mély imába merülve, csak néha-néha sóhajtott egy-egy nagyot.

— Elfáradtál már, édes testvérkém — sugá neki May, de Ágnes alkalmasint nem hallotta ezt, mert föl sem pillantott. A mint a pap mise végeztével a nép felé fordult, hogy megáldja, a vak gyermek megingott s félájultan roskadt össze. May magához ölelte, de nem akarta megzavarni, mert tudta, hogy ez élete legboldogabb pillanata. Mikor vége volt mindennek, intett Francesconak, hogy a kis beteget a templomból elvigye.

ÉRTESÍTÉS.

A Legméltóságosabb Oltáriszentségről nevezett atyák fiunevelő-intézete Bozenben (Déli-tirol) a boldogságos szűz Mária, az eredeti bűn szennye nélkül fogantatott királyné oltalma alatt.

Kivonat a szabályzatból:

Célja: A Legméltóságosabb Oltáriszentségről nevezett atyák fiunevelő-intézetének célja a következő: Jézusnak, az isteni gyermekbarátnak szeméi előtt, ki itt ünnepiesen kitéve éjjel-nappal imádtatik, derék és kellő hivatással bíró fiuk, kik különös vonzódást éreznek a legméltóságosabb Oltáriszentségben jelenlevő Jézushoz, kiképeztetnek, hogy később mint papok és a Legméltóságosabb Oltáriszentség kongregációjának tagjai az imádás állandó, személyes szolgálatára szenteljék magukat és mint a szeretet láng-lelkű apostolai, szóval és tollal munkálkodjanak a mi Urunk és Megváltónk eucharisztikus országának terjesztésén.

Kiképzés: A növendékek a ferenczrendi atyák közeli nyilvános gimnáziumába járnak. Magában a nevelő-intézetben tanulmányaikban figyelemmel kísérik és vezetik őket. A középiskolai tanulmányok után a növendékek mint scholastikusok betöltik a novicziatust, hogy azután letéve a fogadalmat, megkezdjék magasabb tanulmányaikat.

Fölvétel: Jelentkezni lehet július végéig, fölvétel esetén a belépés augusztus végéig történik. — NB. De nagyon kívánatos, hogy azon fiuk, kiknek anyanyelve nem német, 1—2 hónappal előbb jelentkezzenek. Nem vétetnek föl, kik 11-ik életévüket be nem töltötték.

A nevelési költség évenként 400 korona s negyedévi részletekben előre fizetendő. Szegény, nagyon jó viseletű és tehetséges fiuk engedmény iránti kérelme, a mennyiben ez az anyagi segélyezések és alapítványok következtében lehetséges, figyelembe vétetik. Már most hogy könnyebben teljesíthető legyen a legméltóságosabb Oltáriszentségben jelenlevő isteni Megváltónak más nemzeteknél is imádási trónt állítani, mert hiszen az Oltáriszentség minden népnek legfőbb java, s azért kell, hogy mindannyitól imádtassék: «Ego autem constitutus sum Rex ab es super Sion montem sanctum eius praedicans praeceptum eius; — postula a me et dabo tibi gentes haereditatem tuam et possessionem tuam terminos terrae» azért a Legméltóságosabb Oltáriszentségről nevezett atyák a nevezett nevelő-intézetben készek oly derék és tehetséges fiukat is fölvenni kiknek anyanyelve nem német, ha a német nyelvben annyira jártasak, hogy remélni lehet, hogy a bozeni német gimnázium I-ső, esetleg felsőbb osztályába fölléphetnek.

Kérjük az Eucharistia tisztelőit, hogy a Legméltóságosabb Oltáriszent-ségről nevezett atyákat eme törekvésükben támogassák. Kivánatra a nevelő-intézet részletes szabályait szívesen és ingyen elküldjük.

Mindennemü kérdezősködés czimeztessék:

«An den Convent vom Allerheiligsten Sacrament»

Bozen (Südtirol).

Oltáregyesületi ügyek.

A budapesti központi Oltáregyesület választmánya gyűlést tartott az Oltáregyesület székházában 1905 márczius 20-án. Jelen voltak: örgróf Pallavicini Edéné elnök, Káner Károly igazgató, Kiss Aladárné másodelnök, a Mária Reparatrix-zárda főnöknője és két tagja, özv. Rudnyánszky Ferenczné, Ghyczy Ida, Felmayer Vilma, Selmayer Károlyné, özv. Heinrich Ferencné, báró Vécsei Józsefné, báró Orosdy Fülöpné, gróf Szécsényi Andor Pálné, gróf Cziráky Almásy Erzsébet, gróf Cziráky Lujza mint választmányi tagok. Igazgató két gyászos jelentést tesz. Elhunyt özvegy Várady Károlyné szül. Török Etelka grófnő, kivel egyesületünk egy igen serény választmányi tagját vesztette el; lelki-üdveért márczius 22-én szerdán d. e. 9 órakor lesz az Oltáregyesület kápolnájában a szentmise, melyre meghívja a jelenlevőket.

Továbbá Meszleni Meszlényi Gyula

szatmári püspök úr haláláról emlékeznek meg részvétellel. Az elhunyt püspök úr évenként 10 év óta 8000 korona segélyt juttatott egyesületünknek, nagy hálával és tisztelettel tartozunk iránta, ki különben is mindig jóindulattal volt irántunk. Kéri a választmányt, hogy imádkozzanak érte. Ő eminenciája a biboros hercegprimás úrhoz márczius 23-án délelőtt, Ő kegyelmessége az elnöknő vezetésével megy el a választmány, hogy felkérjék őt a kiállítás megnyitására és a tárgyak megadására.

4 órakor a terjesztők is megjelentek, a fentieket tudomásul vették, a gyűjtött pénzeket átadták és az új tagokat bejelentették a kiállítás tartamára a teremfelügyelésre vállalkoztak s a rendes hálaadó imával a gyűlés véget ért.

*

Változás a vácsi központi oltáregyesületi elnökségben. A központi Oltáregyesület elnöknőjének, Meiszner Jánosné urnőnek lemondásával üressé vált elnöknői állásra a választmány február 12-én Ő Méltósága, a megyés főpásztor vezetése alatt ejtette meg a választást. A választás titkos volt és alapjául a kiküldött kijelölőbizottság hármas kijelölését vették.

Megválasztottak: lovag dr. Rapcsák Imréné elnöknő, dr. Freysinger Lajosné alelnöknő és Horváth Gyuláné pénztárosnő.

A választás eredményét városszerte örömmel és meglelégedéssel fogadták, mert a kitüntetett urnők lelkes zászló-

vivői voltak minden jónak és nemesnek ezideig is.

*

Az Oltáregyesület rendes tagjaitól 1904 deczember hóban befolyt díjak:

Benke Bertalanné 2 k, Gosztonyi Ilona 4 k, özv. Susztrovics Antalné 1 k, báró Hrabovszky Izabella 4 k, gróf Csáky Irma 4 k, báró Skerleczné Sarolta 4 k, báró Skerlecz Mária 2 k, báró Skerlecz Kara 2 k, Dlugolinszky Mária 3 k, Bodó Anna 2 k, Weszely Mária 2 k, Karácsonyi Ignáczné 3 k, Galba Józsefné 2 k, Micsatka Katalin 60 f, Sóoky Józsefné 2 k, Bellaágh Istvánné 6 k, Kozma Teréz 2 k, Grossinger Ida 4 k, Thinschmidt Gyuláné 2 k, főtisztelendő Czintula István ur az Olaszi-Garam-Kelecsényi és Nagy-koszmályi tagoktól 73 k, Krisztman Rozina 40 f, Lutz Ilona 2 k, Berger Anna 1 k, Balog Verona 1 k, Eránusz Mária 10 k, Poll Joahimné 4 k, Csiki Rozália 2 k, Psycho Anna 2 k, Lázár Jánosné 2 k, Hackfelner Imre 4 k, Hackfelner Imréné 2 k, Keszenszki Josefina 4 k, Szangod Gyuláné 6 k, Fraind Lajosné 4 k, Zisselsberg Eliz 4 k, Brand Teréz 4 k, Mészöly Mária 10 k, Magos Mária 6 k, Veszely Mátyásné 2 k, Nagy Mária 2 k, Kápatics Anna 3 k, Spolárits Vilmosné 5 k, Psycho Anna 2 k, Varga Rozália 2 k, Varga Teréz 4 k, Balla Károlyné 2 k, Lemberg Miklósné 10 k, özv. Bányai Miklósné 5 k, összesen 113 korona. Barcza Lajosné 1 k, Hornyák Istvánné terjesztő által 34 k 80 fill., Laub Jánosné terjesztő által 2 k, Lenz Ferenczné 4 k, Seidl Engelbertné 4 k, Lenz Borbála 2 k, Sitz Gézáné 4 k, Weiser Rudolfné 2 k, Kálmeter Katalin 2 k, Birkl Róza 2 k, Hasman Róza 2 k, Gebhard Rezsőné 2 k, Linczenpolcz Jánosné 2 k, összesen 30 korona. Droppa Gizella 2 k, Droppa Margit 2 k, Baros Erzsébet 1 k,

Csizmadia Anna 1 k, Baranyai Mária 4 k, Fülöp Magdolna 2 k, Csapó Róza 1 k, Géczy Károlyné 2 k, főtisztelendő Bősz Emil plébános ur a jobbágyi tagoktól 5 k, nagyságos és főtiszt. Boros János kanonok ur a gör. kath. Lugos egyházmegyéből 33 k 60 f, Jungmayer Valburga terjesztő által, Lang Istvánné 2 k, Herold Mária 2 k, Butz Ferenczné 2 k, Karkis Malvin terjesztő által, Bárany Erzsébet 4 k, Gruber Mária 1 k, Radimeczky Margit 24 f, összesen 5 k 24 f, Schneitzler Teréz 2 k, Bagyula Francziska 1 k, Pimperl Györgyné 2 k, Koller Mária 2 k, Bauer Borbála 40 f, Dvorzsák Mari 40 f, Degléva Adel 2 k 40 f, dr. Schlauch Gézáné 10 k, Zoh Károlyné 1 k, Garcsár Ilona 2 k, özv. Bányai Miklósné terjesztő által, Lengyel Lászlóné 8 k, Pataki Ferencz 2 k.

Haváji oltáregyleti tagok illetéke 10 k 42 f, F.-szepesi kerület egyházainak illetéke 16 k, Királynépi egyház illetéke 3 k, Varannói esperesi kerület egyházainak illetéke 7 k 46 f, Lomnai kerület egyházainak és a győrszápi oltáregyleti tagok illetéke 6 k 54 f, Minaróczi egyház és a rovnói oltáregyleti tagok illetéke 9 k 74 f, Makoviczai kerület egyházainak illetéke 16 k 50 f, Zsolnai oltáregyleti tagok illetéke 22 k, Kassai egyház és az oltáregyleti tagok illetéke 31 k 39 f, Kójsó egyház és az oltáregyleti tagok illetéke 22 k 80 f, Kruzslivovai oltáregyleti tagok illetéke 20 k, Pálfalvai egyház és az oltáregyleti tagok illetéke 7 k 18 f, Kétyi egyház és az oltáregyleti tagok illetéke 17 k 86 f, Mucsonyi egyház és az oltáregyleti tagok illetéke 37 k, Haváji egyház és az oltáregyleti tagok illetékei 11 k 14 f, Heő-Kereszturi egyház és az oltáregyleti tagok illetéke 24 k 96 f, az eperjesi gkath. papnevelő intézet növendékeinek illetéke 6 korona. Összesen 269 kor. 99 fillér.

Elmélkedés a legfölségesebb Oltáriszentségről.

Bouillierie, carcassonei püspöktől.

Az első és az utolsó csoda.

I.

Az Üdvözítő első csodája az, hogy a kánai mennyekzön a vizet borrá változtatta; az utolsó pedig, hogy az Oltáriszentség rendelésekor a bort saját vérévé változtatta át.

***

Apostoli élete kezdetén történt, hogy Jézus Krisztus tanítványait már kiválasztotta és velük Galileában a kánai mennyekzön letelepedett.

A vendégség alatt a bor elfogyott.

Nincs már boruk — mondá neki Mária.

E szeretetreméltó anya panaszára az Üdvözítő hat kőkorsót vízzel töltetett meg.

Mikor azokat megtöltötték, a nász-nagynak vitték; az pedig azt megizlelvén: finom bornak találta.

Szenvedésének előestéje vala. Az éj árnya már a földre kezdte borulni.

Az isteni Mester, körülvéve tanítványaitól, a régi törvény parancsolta husvétet ünneplé; a mikor, az étkezés végén, a kenyeret imádandó testévé változtatá át. Azután, följáánlván a kelyhet, azt megáldá és tanítványainak nyujtván, mondá:

«Vegyétek és igyatok ebből, ez az én vérem kelyhe».

Az Oltáriszentség meg lön alapítva!

Magasztos pillanat, a mikor az angyalok, a csodálkozástól elragadtatva, leborulnak e kenyér előtt, a

mely ettől fogva már csak az angyalok királyának teste és vére!

Nem állt meg e csoda láttára az idő kereke?

A nap nem árasztotta-e el egyszerre fényének özönével a mindenséget?

Az éj nem tépte-e szét komor fátyolát, hogy a kinyilatkoztassa a földnek a nagy Isten kimondhatatlan adományát, a ki közöttünk kívánt lakni?

Nem, a csend tovább is megmaradt; az árnyék nem szűnt meg a földön uralkodni. Annak oltalma alatt az egyik tanítvány, az egyik apostol Mesterét harmincz ezüstpénzen eladja.

De ne engedjük, hogy elmélkedésünk tárgya minket külsőleg elragadjon.

Ime tehát, az első és az utolsó csoda, a melyet az Üdvözítő az evangélium elbeszélése szerint művelt.

Kánában a vizet borrá változtatja; Jeruzsálemben pedig a bort imádandó vérévé.

Kánában csodálkozásunk dicsőítésben nyilvánul; Jeruzsálomban szívünk szeretetre gyul.

Hatoljunk e két csoda elrejtett értelmébe és lássuk: mikép ujulhatnak azok meg naponkint mima-gunkban.

II.

Szava erejével az első csodát kell mibennünk művelnie úgy, hogy közönyösségünket és hidegségünket buzgósággá változtassa át.

***

A Szentlélek az Énekek énekében azt a titokszerű jegyest mutatja be

nekünk, a ki szive szeretével bizalmas társalgásba bocsátkozik.

Visszatér társnőihez, a kiket ő miatta elhagyott; de a jegyes szava annyira szívére hatott, hogy úgy beszél, mintha finom, erős bort ivott volna. Ezek elámulnak és ennek okát kérdik tőle.

Ő pedig gyorsan feleli:

— A király — ugymond — bevezetett engem borházába. *Introduxit me rex in cellam vinariam.*

Nem tagadja ittasságát — mondja szent Bernárd — de a szeretettől ittas, nem pedig a bortól; vagy még inkább — teszi hozzá a szent tanító — a szeretet finom, erős borától ittas, *amor, vinum est.* A szeretet: bor.

Te pedig, lelkem, szedd össze elmédet, vedd ki messzire, a mi szivedet eltölti, azután így tisztára kiüresedve lépj be a házba, a hol az Ige lakik.

Ott, oltára előtt, gondolatban egészen az ég kapujáig emelkedjék áhítatod; mint az igaz imádsága, át fog téged hatni.

Sirasd nyomoruságaidat, tárd ki kimondhatatlan sóhajtozások között szükségleteidet.

Kérj buzgóságot, a melynek hijával vagy.

Távozva onnan, az imádságaid eredményén álmélkodó száműzetésbeli társaidnak mondhatod:

— Oh, a szentségi király bevezetett engem borházába, a hol a legfinomabb borát méri;

gyönyöreinek özönével megrészegett;

megtisztítá szeretetemet; szívemet

az övéhez vonzván, a mely egyedül érdemli meg, hogy korlátlanul, mindenekfölött szerettség;

átölelvén azt oly erőszakos szeretettel, hogy hevét nem bírtam elviselni. *Introduxit me Rex in cellam vinariam.*

Szívem bennem fölhevült és a tűz elmélkedéseimben föllángolt.

Ez a mennyei bor fölforrása, a melylyé az Ige szava a márványszivünket eltöltő zavaros és hideg vizet átváltoztatta.

A jegyes, ugyanezen tanító megjegyzése szerint, a borházból, a melybe őt a király bevezette, két szerfölöttiséget hozott magával; egyet elméjében és egyet akaratóban.

Az elsőt a világosság egészen beburkolja és az isteni Jegyes csodálatos tulajdonságainak ismerete eltölti. A másikat körül fogja a buzgóság, az ájtatosság és a mindenünnen megnyilatkozó buzgóság heve.

Ime az oltáriszentségi szó ereje mit nem művel bennünk!

Tudatlanságunkat tudossá, közönyösségünket buzgósággá, hidegségünket melegséggé változtatta át; mi pedig a hű lélekkel fölkiáltunk: *Introduxit me rex in cellam vinariam.*

III.

Szentségének ereje a második csodát fogja művelni; azt, hogy földi természetünket az Üdvözítő isteni természetévé változtatja át.

***

De ime a másik csoda.

Galileai Kánában a viz borrá változott, az alsóbb rangu természet tökéletesebb és hasznosabb terméké.

Az ebédelőben a teremtett dolog eltűnt, az átváltozás teljes: az egész földi természet magának az Üdvözítőnek isteni természetévé változott át.

Ugyanez áll a lélekre nézve is.

Az Ige szava hiába világosította volna föl értelmét, melegítette volna föl hidegségét, gyulasztotta volna lánggra szeretetét?

Mikép elégíthetné ki a végsőig kiéhezett lélek nagy vágyát? mikép csillapíthatná le a kielégíthetetlen szeretet sóvárgását? mikép enyhíthetne az emésztő buzgóságon?

Neki pedig, a ki oly gyöngye és ingadozó, az Ur útján futnia kell, mint egy óriásnak.

Versenyeznie kell — a méz édes-ségével — neki, a ki oly mogorva és ingerlékeny.

Engedelmeskednie kell, mint a bárányoknak; neki; a ki oly türelmetlen és oly kevésbé hajlandó tűrni.

Ragyognia kell, mint a fehér liliomnak; neki, a kit a piszkos sár szennyez.

Testvérei lelkeit napként meg kell világítania; neki, a ki a sötétség és a bizonytalanság közepette él.

A földadat nehéz vala.

A szeretet azt csodálatosan megfejté.

Szent Pál azt e pár szóval fejezé ki: A ki hozzá, az Istenhez ragaszkodik és Istennel egyesül: egyetlen egy lesz vele. *Qui adhaeret Deo, unus spiritus est.*

A szeretet elfeledkezik a rangról és a távolságról.

Senkit se vet meg; magához emeli mindazokat, a kiket szeret.

Sőt nem elégszik meg azzal, hogy

őket fölemeli, hanem csodálatos összeolvadással átalakítja és magával egyesíti.

Ne véljétek, mintha Isten e szabály alól magát ki akarta volna vonni. Oh nem! Ellenkezőleg.

Minthogy ő mindenható: megvalósítja azt, a mit a teremtmények szeretete maguk között hiába iparkodott megvalósítani: a szeretet minden kívánalmait kielégíti, a mely szerettével való egyesülésre törekszik.

Ime az Oltáriszentség ereje mikép műveli bennünk a második csodát, a szenvedés előestéjén.

Földi természetünket az Üdvözítő isteni természetévé változtatja át.

Nem az ember él már, hanem Jézus Krisztus él benne.

Fischer Ágoston.

Szerkesztő: Dr. Glattfelder Gyula.

JUSTH BÉLA KÁRPITOS-MESTER
ÉS DISZITÓ. ==

A budapesti közp. Oltáregyesület szállítója.
Budapesten, VII., Rottenbiller-utca 6/a.

Elvállal magánlakások, egyesületi- és
körhelyiségek teljes berendezését, továbbá
elfogad és pontosan teljesít minden e
szakmába vágó javításokat. ==

HERCZEG ZSIGMOND ELSŐ MAGYAR
JÁTÉKÁRU ÉS
VII., Munkás-utca 6. sz. SZENT CZIKKEK
ÖNTODÉJE. @

Szent Antal-, Mária- és Krisztus-szobrok, valamint
Szent Antal-szobrocskák pléhtokban való gyártása.

GRÜNBERGER IGNÁCZ

Király-utca 4. szám.

Vesz a legmagasabb áron régiségeket, arany,
ezüsttárgyakat, szőnyegeket és képeket: magas
egyházi ajánlatokat felmutathat. ==

REMÉNYSÉGÜNK

AZ OLTÁRISZENTSÉG-IMÁDÁS ÉS MÁRIA-TISZTELET
KÉPES HAVI FOLYÓIRATA.

Szerkesztő-kiadó

Varga Mihály csongrád-csanyi plébános.

Előfizetési ára

Egész évre csak 2 kor. 60 fill.

Félévre csak 1 kor. 40 fill.

Megrendelhető a szerzőnél Csongrád-Csanyon.

A lü kér, kap mutatványszámot ingyen.

WALSER-VARGA-féle

ÖRÖKIMÁDÁS IMAKÖNYVE

gyönyörű teljes kiadásban (30 óra), Akantisz V. számos színezett művészi rajzaival és képekkel, megjelent és kapható. És pedig:

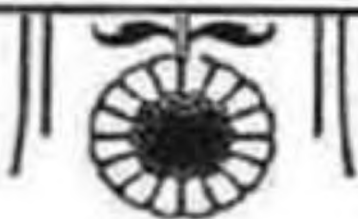
- I. Számos színes rajzokkal (körülbelül 130 képpel):
a) füzve 2 kor. 60 fill., b) vászonkötés, vörösvágás 3 kor.
- II. Finomabb papíron, színes rajzokkal (körülbelül 130 képpel):
a) füzve 3 kor., b) vászonkötés, vörösvágás 3 kor. 40 fill., c) bőrkötés, vörösvágás 5 kor., d) bőrkötés, aranyvágás 6 kor., e) finomabb borjubőrkötés, párnázva, aranyvágás 8 kor.
- III. Igen finom papíron, számos finoman színezett rajzokkal (összesen körülbelül 130):
a) finom bőrkötés, aranyvágás 7 kor., b) finom borjubőrkötés, párnázva, aranyvágás 9 és 11 kor., c) ugyanez a legfinomabb bőrbe kötve, a legfinomabb aranyozással, oxidált ezüstkapocscsal 20 kor.
- IV. Ugyanez a könyv öreg betűkkel (Arany Korona nagyságban):
a) jó minőségű papíron, háromszáznál több szép képpel, vászonkötésben, tokkal 6 korona, b) tartós bőrkötés, aranyvágással 7 kor.
- V. Pótkönyv az első és második kiadáshoz:
A mennyivel terjedelmesebb ez a teljes kiadás (30 óra van benne), az külön is kapható.

Ára a 14 uj órának vászonkötésben 1 korona 20 fillér.

Az uj teljes kiadás megrendelhető:

VARGA MIHÁLY plébánosnál Csongrád-Csanyon.

*Egyházi ruhák
és fehérneműek.*

*Egyházi és egyleti
zászlók. Műhímezés.*

Templom- és kápolna-berendezések.

Kitüntette: Szeged 1876. Székesfehérvár 1879. Deés 1879. Budapest 1885, 1896.

Magyarország legrégebb
egyházi szerek és zászlók gyára

OBERBAUER ALAJOS UTÓDA

József fhg és Klótild fhgasszony ö cs. és kir. fenségeinek udv. szállítója

BUDAPEST, IV. kerület, Váci-utca 15. szám alatt.

Alapított 1863-ik évben.

Elismert megbízhatóság, pontos és szolid kiszolgálás.

Ajánlom dúsan fölszerelt egyházak és kápolnák berendezéséhez szükséges tárgyaimat a legjutányosabb áron, a lehető legszebb kivitelben, nevezetesen: miseruhákat, pluviale, dalmatika és ornátusokat. Egyházi és társulati lobogók.

*Tűzoltók, iskolásgyermek, Mária-társulati, ipartársulati, dal-
egyleti és temetkezési egyleti zászlókat.*

Szentszobrokat, esillárokat, ciborium és kelyheket. Fali és oltárgyertyatartók és oltárlámpákat. Monstrancziák, stáció-képek, oltárok, Urkoporsókat stb. Nagy választék arany, ezüst és selyemhímezésekben, valamint hímezett egyházi ruhákban.

Régi ruhák javítását, valamint kelyhek, ciborium, monstrancia, oltárlámpák, oltárgyertyatartók megezüstözését vagy megaranyozását elvállalom és olcsón készítem el. Képes árjegyzéket és költségvetést kívánatra bérmentve küldök.

